

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІГІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ імені Т. Г. ШЕВЧЕНКА
Факультет фізичного виховання**

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО НАПИСАННЯ АТЕСТАЦІЙНИХ РОБІТ**

Укладачі:

Носко М.О., Кузьомко Л.М., Жиденко А.О., Власенко С.О., Пеньковець В.І.,
Огієнко М.М., Гаркуша С.В., Приймак С.Г., Лисенко Л.Л., Жара Г.І.,
Багінська О.В., Куртова Г.Ю.

Затверджено Вченою радою факультету фізичного виховання ЧНПУ імені
Т. Г. Шевченка протокол № 3 від «29» ЖОВТНЯ 2013 р.

ВСТУП

Атестаційна робота – це вид навчальної та науково-дослідної роботи студента, яка проводиться ним самостійно під керівництвом викладача (наукового керівника). Її мета – узагальнення, систематизація, поглиблення теоретичних, практичних та методичних знань, розвиток навичок самостійної роботи, творчого застосування студентом одержаних знань із навчальних дисциплін при розв’язанні конкретних наукових чи практичних завдань.

Атестаційними науково-дослідними роботами студентів вважаються:

- курсова робота;
- дипломна робота (бакалавра або спеціаліста);
- магістерська робота.

Упродовж навчання на факультеті фізичного виховання ЧНПУ імені Т.Г.Шевченка студенти оволодівають дослідницькими вміннями під час підготовки та написання атестаційних робіт: III, IV, V курс – курсова робота; IV курс – бакалаврська робота; V курс – дипломна робота спеціаліста або магістерська робота (залежно від освітньо-кваліфікаційного рівня).

Основні **етапи** виконання атестаційної роботи визначаються її завданням і представлені у додатку А.

Загальні вимоги до атестаційної роботи: чіткість і логічна послідовність викладення матеріалу; переконливість аргументації; стислість і точність формулювань, що виключають можливість неоднозначного тлумачення; конкретність викладання результатів роботи; обґрунтованість рекомендацій і пропозицій.

Зміст атестаційної роботи повинен відповідати таким **вимогам**:

- актуальність теми дослідження, обґрунтованість її вибору;
- самостійність у підборі та вивченні основної та додаткової літератури з проблеми, що досліджується;
- критичний аналіз наукової літератури, розкриття різних поглядів на

досліджувану проблему та власного ставлення до них тощо;

- глибина і цілеспрямованість теоретичного висвітлення теми;
- адекватність методів дослідження його меті;
- грамотна постановка експерименту та інтерпретація отриманих

даних;

- наявність конкретних висновків та пропозицій;
- практична значущість проведених досліджень;
- високий рівень мовної грамотності.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Тематика атестаційних робіт повинна відповідати змісту планів підготовки фахівців за відповідним напрямом.

Атестаційна робота може мати теоретичний, емпіричний, проектний, експериментальний та конструктивний характер.

Теоретичний характер роботи передбачає всебічний і системний аналіз сучасного стану проблеми, що розглядається, за матеріалами вітчизняних та зарубіжних джерел інформації; узагальнення фактичного матеріалу та його оцінку; визначення, на думку автора, перспективних та ефективних напрямів вирішення поставленого завдання. Забороняється проста компіляція літературних матеріалів та навчальної літератури.

Роботи *емпіричного характеру* виконані на основі аналізу передового досвіду роботи фахівців з фізичного виховання та спорту, власного досвіду студента, документів планування, обліку і звітності, які відображають навчально-тренувальний або виховний процеси.

В роботі з *проектною спрямованістю* розробляються окремі елементи навчально-виховного процесу навчальних закладів різних рівнів акредитації. Предметом такої роботи може бути педагогічний процес окремо взятого навчального закладу.

Роботи *експериментального характеру* виконані на основі результатів власних досліджень навчально-тренувального процесу учнів або вихованців різних вікових груп, в них подається аналіз методів і методик досліджень, які застосовуються при розв'язанні поставленого завдання, обґрунтовується вибір оптимальних методів дослідження, здійснюється математична обробка та аналіз результатів експериментальних досліджень.

Результатом виконання роботи *конструктивного характеру* є виготовлення приладів, наочних посібників, тренажерів, макетів, моделей з описанням інструкції з їх використання або вивчення їх ефективності в експерименті.

У процесі підготовки та захисту атестаційної роботи студент повинен продемонструвати:

- уміння проводити системний аналіз відомих підходів до розв'язання поставленого завдання;
- володіння методами і методиками досліджень, використаних у процесі виконання роботи;
- здатність до аналізу отриманих результатів, а також розробки висновків та положень, уміння аргументовано їх захищати;
- уміння оцінити можливості використання отриманих результатів у практичній діяльності.

2. СТРУКТУРА АТЕСТАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Атестаційна робота повинна містити такі **структурні елементи**:

Титульний аркуш.

ЗМІСТ.

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ (за необхідності).

ВСТУП.

РОЗДІЛИ.

ВИСНОВКИ.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.

ДОДАТКИ (за необхідності).

Титульний аркуш

Приклад оформлення титульних аркушів див. у додатку Б.

ЗМІСТ повинен містити назви структурних елементів, заголовки із зазначенням нумерації та номери їх початкових сторінок, зокрема містить: найменування та номери початкових сторінок вступу, розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів, висновків, списку літератури, додатків.

Приклад оформлення змісту див. у додатку В.

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ. До умовних позначень відносять специфічну термінологію, уживану в науковій роботі, певні скорочення. Якщо такі терміни в тексті роботи повторюються менше трьох разів, то їх пояснення подають при першому ж згадуванні; якщо ж вони повторюються в роботі досить часто (більше, ніж три рази), пояснення їх значення треба подати перед вступом наукової роботи.

Перелік умовних позначень друкується у вигляді двох колонок, де ліворуч за алфавітом подають термінологію та скорочення, а праворуч – їх детальне пояснення.

Приклад оформлення переліку умовних позначень див. у додатку Г.

ВСТУП роботи повинен містити оцінку сучасного стану науково-дослідної проблеми, що розв'язується, обґрунтування необхідності виконання роботи. У вступі треба показати актуальність і новизну теми, зв'язок даної роботи з іншими дослідженнями. У вступі стисло подається загальна характеристика роботи у такій послідовності:

- актуальність теми,
- мета дослідження,
- задачі дослідження,
- об'єкт дослідження,
- предмет дослідження,
- методи дослідження,
- наукова новизна одержаних результатів (обов'язково для магістерських робіт),
- практичне значення одержаних результатів (обов'язково для магістерських робіт),
- апробація результатів (за наявності),
- публікації (за наявності).

Актуальність теми. Окреслюють проблему, її масштабність, необхідність нагального вирішення, зв'язок із важливими напрямками людської діяльності. Подається комплексний огляд наукових розробок інших

дослідників стосовно вирішення цього завдання з критичними оцінками та переліком невирішених питань, які розглядатимуться автором.

Мета і задачі дослідження. Формулюються мета роботи і задачі, які необхідно вирішити для досягнення поставленої мети. Не слід формулювати мету як «Дослідження...», «Вивчення...», оскільки ці слова вказують на засіб досягнення мети, а не на саму мету.

Об'єкт дослідження. Одне речення із зазначенням процесу або явища, що породжує проблемну ситуацію й обране для дослідження.

Предмет дослідження міститься в межах об'єкта. Об'єкт і предмет дослідження як категорії наукового процесу співвідносяться між собою як загальне і часткове. В об'єкті виділяється та його частина, яка є предметом дослідження. Саме на нього спрямована основна увага науковця, оскільки предмет дослідження визначає тему наукової роботи, визначеної на титульному аркуші як її назва.

Приклади формулювання теми, об'єкта і предмета дослідження:

1. Тема роботи: «Педагогічні аспекти управління тренувальним процесом біатлоністів старшого шкільного віку». Об'єкт дослідження: тренувальний процес біатлоністів старшого шкільного віку. Предмет дослідження: методи і засоби управління тренувальним процесом біатлоністів старшого шкільного віку.

2. Тема роботи: «Методика профілактичної роботи з учнями старших класів щодо регуляції харчового раціону». Об'єкт дослідження: процес навчання старшокласників здорового способу життя. Предмет дослідження: тренінг як форма профілактичної роботи з учнями старших класів щодо регуляції харчового раціону.

3. Тема роботи: «Оздоровчий біг як складова індивідуальної оздоровчої системи». Об'єкт дослідження: індивідуальна оздоровча система людини. Предмет дослідження: біг як складова індивідуальної оздоровчої системи.

4. Тема роботи: «Ситуаційні задачі з основ здоров'я як засіб

формування комунікативних компетенцій учнів основної школи». Об'єкт дослідження: засоби навчання основ здоров'я в основній школі. Предмет дослідження: ситуаційні задачі-ігри з основ здоров'я, спрямовані на формування та розвиток комунікативних компетенцій учнів основної школи.

Методи дослідження. Перераховуються використані наукові методи та змістовно визначається, що саме досліджувалось кожним з них. Вибір методів дослідження повинен забезпечити достовірність отриманих результатів.

Наукова новизна одержаних результатів висвітлює короткі анотації нових наукових положень, отриманих у ході роботи, та короткі відомості щодо впровадження результатів дослідження. До елементів наукового внеску автора відносять:

- наукове узагальнення та систематизацію досліджуваного матеріалу;
- відкриття нових законів, закономірностей, тенденцій, явищ, переваг;
- визначення причинно-наслідкових зв'язків, чинників впливу;
- розроблення категоріального апарату;
- типологію (класифікацію) елементів;
- визначення концептуальних рішень та шляхів розв'язання проблеми;
- розробку моделей, механізмів, принципів схем, програм;
- підготовку методик;
- визначення недоцільності використання певних підходів.

Приклад оформлення новизни: Уперше одержано.... Удосконалено... Розроблено і обгрунтовано... Дістало подальший розвиток...

Практичне значення одержаних результатів. Необхідно перераховувати, де у прикладній діяльності, якими організаціями та органами, у якій формі використовуються або можуть використовуватися результати виконаного дослідження і рекомендації, що вказані в роботі.

Приклад оформлення практичної значущості: практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що результати досліджень можуть бути використані в ... Результати дослідження використовуються в навчальному процесі загальноосвітньої школи...

Апробація результатів наукової роботи. Указується, на яких наукових конференціях оприлюднено результати проведених досліджень.

Приклад оформлення апробації результатів: Результати дослідження доповідалися і обговорювалися на засіданні кафедри ..., а також було представлено на XI Всеукраїнській студентській науково-практичній конференції «Актуальні проблеми фізичної культури, олімпійського і професійного спорту та реабілітації у навчальних закладах України» (м. Кіровоград, 23–25 травня 2013 року). За результатами дослідження опубліковано 1 статтю.

Публікації. Указується кількість наукових праць, в яких опубліковані основні наукові результати роботи, а також кількість праць, які додатково відображають наукові результати.

Структура та обсяг роботи. Перераховуються структурні частини роботи, з яких вона складається. Вказується кількість таблиць, малюнків, кількість опрацьованих літературних джерел, зокрема іноземною мовою. Також подаються відомості про загальний обсяг роботи.

Приклад оформлення структури та обсягу роботи: дипломна (магістерська) робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків. У роботі міститься 8 таблиць, 5 ілюстрацій. Перелік літератури складається із 70 літературних джерел, з яких 7 – іноземною мовою. Загальний обсяг роботи складає 75 сторінок.

РОЗДІЛИ (аналітичний огляд літературних джерел, методи та організація досліджень, експериментальні) починаються з нової сторінки, а завершуються стислими висновками до них. У розділах основної частини подають:

- огляд літератури за темою (здійснюється критичний аналіз

основних етапів розвитку наукової думки);

- виклад загальної методики і основних методів дослідження;
- виклад експериментальної частини, відомості про проведені експериментальні дослідження;
- аналіз і узагальнення результатів дослідження.

РОЗДІЛ 1

Огляд наукової літератури за темою роботи. Порівняльний аналіз результатів, отриманих іншими авторами. Визначення тих аспектів обраної проблеми, які залишились невирішеними і які досліджуватиме автор наукової роботи. Загальний обсяг літератури не повинен перевищувати 20% обсягу основної частини наукової роботи.

Висновки до 1 розділу.

РОЗДІЛ 2

Обґрунтування вибору методів дослідження, опис методів вирішення поставлених завдань, розробка загальної методики організації та проведення наукового дослідження.

Висновки до 2 розділу.

Приклад оформлення другого розділу наукової роботи:

РОЗДІЛ 2

МЕТОДИ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ДОСЛІДЖЕНЬ

2.1. Методи досліджень

- Аналіз спеціальної і методичної літератури.
- Опитування.
- Тестування.
- Метод тензодинамометрії.
- Метод електронної стабілографії.
- Методи математичної статистики.

Дати коротку характеристику, які методи, з якою метою і на яких етапах дослідження використовувалися.

2.2. Організація досліджень

Дослідження проводилися на базі Чернігівського національного педагогічного університету імені Т.Г.Шевченка на факультеті фізичного виховання зі спортсменками, що спеціалізуються в боротьбі дзюдо. Всього обстежено 20 спортсменок, які мають кваліфікацію МСМК, МС та КМС.

Дослідження проводилося в три етапи:

Охарактеризувати кожен етап дослідження.

РОЗДІЛ 3

Аналіз і узагальнення результатів власних досліджень. Показати, як розв'язані задачі допомогли досягти мети, заявленої у вступі. Надання практичних рекомендацій (за необхідністю).

Висновки до 3 розділу.

За потреби атестаційна наукова робота може містити іншу кількість розділів, але в будь-якому разі кількість розділів має бути обґрунтована змістом дослідження.

ВИСНОВКИ. У преамбулі висновків коротко оцінюється сучасний стан досліджуваної проблеми. Далі подаються найбільш важливі теоретичні і практичні результати, одержані в науковій роботі. Вони повинні розв'язати задачі, поставлені у вступі, показати їх значення для науки і практики. Потім формулюють висновки та рекомендації щодо практичного і наукового використання здобутих результатів. У висновках необхідно наголосити на кількісних і якісних показниках здобутих результатів, обґрунтувати достовірність результатів, викласти рекомендації щодо їх використання.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ оформлюється одним із таких способів: у порядку появи посилань у тексті, в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків.

Літературні джерела потрібно оформлювати згідно з вимогами ВАК

України (Наказ ВАК України від 26.01.2008 р. № 63 – Режим доступу: <http://moodle.ua.edu.ua/mod/forum/discuss.php?d=246>).

Мінімальна кількість опрацьованих першоджерел: курсова робота – 30; бакалаврська робота – 40; дипломна робота – 50; магістерська робота – 60.

Приклади оформлення списку використаних джерел див. у додатку Д.

ДОДАТКИ оформлюють як продовження наукової роботи на наступних її сторінках, розмішуючи їх у порядку появи посилань у тексті роботи. Кожен додаток починається з нової сторінки. Додаток повинен мати заголовок, надрукований симетрично до тексту сторінки малими літерами, крім першої великої. За необхідності до додатків доцільно включати допоміжний матеріал, необхідний для повноти сприйняття наукової роботи:

- таблиці допоміжних цифрових даних;
- протоколи й акти випробувань, упровадження;
- акти впровадження;
- інструкції, методичні розробки;
- тексти анкет, ілюстрації;
- методичні розробки;
- таблиці, більші за один аркуш паперу.

Приклад оформлення додатків: див. додатки А–Е.

3. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ АТЕСТАЦІЙНИХ РОБІТ

1. Робота повинна бути віддрукована комп'ютерним способом на одній сторінці аркуша білого паперу формату А4 через полуторний інтервал (до 30 рядків на сторінці).

2. Кегль (шрифт) Times New Roman 14 pt, абзацний відступ – 1,25 см.

3. Загальний обсяг курсової роботи – 35-40 сторінок; дипломної – 50-60 сторінок, магістерської – 60-80 сторінок; до основного обсягу не входять списки використаних джерел, додатки, таблиці, що займають сторінку повністю, але усі сторінки нумеруються.

4. Поля (береги) – відступи від краю сторінки: ліве – 30 мм, верхнє,

нижнє – 20 мм, праве – 15 мм.

5. Текст роботи поділяють на розділи, підрозділи, пункти. Заголовки кожної структурної частини роботи друкують жирним шрифтом великими літерами симетрично до тексту і з нової сторінки без крапки в кінці: ЗМІСТ, ВСТУП, РОЗДІЛ, ВИСНОВКИ, СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ, ДОДАТКИ. Переноси слів у заголовках не допускаються. Крапку в кінці заголовка не ставлять. Якщо заголовок складається з двох речень, їх розділяють крапкою. Відстань між заголовком і текстом дорівнює 3 інтервали.

6. Заголовки підрозділів набирають з абзацу маленькими літерами (крім першої великої) з відповідною жирністю.

7. Сторінки, розділи, пункти, підпункти, рисунки, таблиці, формули нумеруються арабськими цифрами (1,2,3...) без знака №.

8. Сторінки роботи нумерують арабськими цифрами. Титульний аркуш входить до загальної нумерації роботи. На титульному аркуші номер не ставлять, на наступних сторінках номери проставляють у правому верхньому куті без крапки в кінці.

9. Такі структурні частини, як ЗМІСТ, ВСТУП, ВИСНОВКИ, СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ, ДОДАТКИ не мають порядкового номера, а нумерують РОЗДІЛИ, підрозділи і пункти.

10. Підрозділи нумерують арабськими цифрами в межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу й підрозділу, розділених крапкою. У кінці номера підрозділу повинна бути крапка. Наприклад, «2.3.» (третій підрозділ другого розділу).

11. Пункти нумерують арабськими цифрами в межах кожного підрозділу. Номер пункту складається з номерів розділу, підрозділу, пункту, розділених крапками. У кінці номера повинна бути крапка, наприклад: «1.1.2.» (другий пункт першого підрозділу першого розділу).

Приклад оформлення заголовків розділу, пункту та підпунктів:

РОЗДІЛ 1

ОСОБЛИВОСТІ ТЕХНІКИ СПОРТИВНОГО ПЛАВАННЯ

1.3. Характеристика спортивних способів плавання

1.3.1. Техніка плавання кролем на грудях

1.3.1.1. Техніка роботи рук

1.3.1.2. Техніка роботи ніг

12. Рисунки і таблиці подають відразу ж після їх першого згадування (посилання) і нумерують залежно від розділу та їх порядку розташування у тексті.

13. Таблиці, креслення, схеми, графіки, подані на окремих сторінках роботи, уводять до загальної нумерації сторінок. Таблицю, рисунок або креслення, розміри яких перевищують формат А4, враховують як одну сторінку.

14. Ілюстрації (крім таблиць) позначають словом «Рис.» і нумерують послідовно арабськими цифрами в межах розділу, за винятком ілюстрацій, наведених у додатку. Номер ілюстрації розміщується під нею і складається з номера розділу й порядкового номера ілюстрації, розділених крапкою. Наприклад: «Рис. 1.2.» (другий рисунок першого розділу). Після номеру ілюстрації подають підпис, що її пояснює.

15. Якість ілюстрацій повинна забезпечувати їхнє чітке відображення (електрографічне копіювання тощо). Рисунки повинні бути виконані чорною тушшю або чорним чорнилом на білому непрозорому папері. У роботі слід використовувати тільки штрихові рисунки й оригінали фотознімка. Розмір малюнка повинен бути не менше 1/4 аркуша формату А4. Фотографії розміром менше А4 повинні бути наклеєні на стандартні аркуші білого паперу. Ілюстрації треба подавати так, щоб їх зручно було розглядати без повороту або з поворотом за годинниковою стрілкою.

Приклади оформлення малюнків:

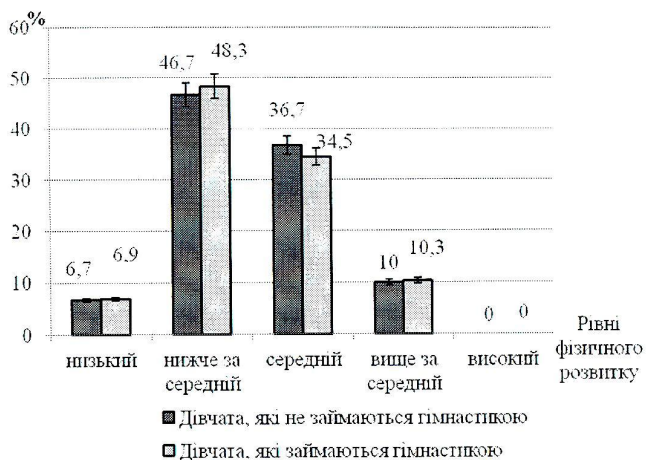

Рис. 3.2. Рівень фізичного розвитку дівчат, які не займаються гімнастикою, і які займаються гімнастикою.

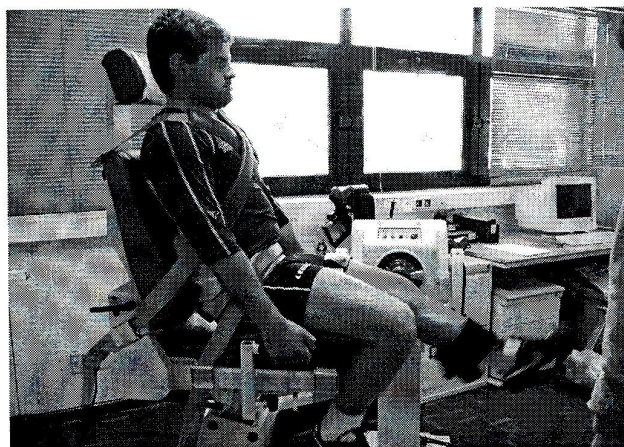

Рис. 1.3. Гоніометр «REV-9000»

16. Цифровий матеріал слід оформляти у вигляді таблиць. Таблиці нумерують послідовно арабськими цифрами (за винятком таблиць, наведених у додатку) в межах розділу. У правому верхньому куті таблиці над відповідним заголовком розмішують напис «Таблиця» із великої літери без підкреслення з указаним номером таблиці. Номер таблиці повинен складатися з номера розділу й порядкового номера таблиці, розділених крапкою, наприклад: «Таблиця 1.2» (друга таблиця першого розділу). Заголовок (назва) таблиці розміщується над нею симетрично до тексту. При перенесенні частини таблиці на інший аркуш (сторінку) слово «Таблиця» і її номер вказують один раз справа над першою частиною таблиці: над іншими частинами пишуть слово «Продовження». Якщо в роботі декілька таблиць, то після слова «Продовження» вказують номер таблиці, наприклад: «Продовження табл. 1.2».

17. Заголовки граф таблиць повинні починатися з прописних літер, підзаголовки – з рядкових, якщо вони складають одне речення із заголовком, і з прописних, якщо вони самостійні. Поділ заголовків таблиці по діагоналі не допускається.

Приклад оформлення таблиці:

Таблиця 3.1

Показники фізичного розвитку дівчат 5–6 класів
на початковому етапі дослідження

Показники	Основна медична група $X \pm a, n=10$	Спеціальна медична група $X \pm a, n=10$
Довжина тіла, см	149±13	143±8.5
Маса тіла, кг	37±8	42.5±14.5
ЖЄЛ, мл	1800±200	1600±300
Динамометрія кисті, кг	15±9	16±8

18. Якщо рядки або графі таблиці виходять за її формат, то в першому випадку в кожній частині таблиці повторюється її заголовок, у другому – бічна частина. Якщо текст, який повторюється в графі таблиці, складається з одного слова, його можна замінити лапками; якщо з двох і більше слів, то при першому повторенні його замінюють словами «Те ж», а далі лапками. Ставити лапки замість цифр, марок, знаків, символів, що повторюються, не допускається. Якщо цифрові або інші дані в будь-якому рядку таблиці не наводять, то в ній ставлять прочерк (–).

19. Формули в роботі (якщо їх більше однієї) нумерують арабськими цифрами в межах розділу. Номер формули складається з номера розділу й порядкового номера формули в розділі, розділених крапкою. Номер указують з правої сторони аркуша на рівні формули в круглих дужках, наприклад: (3.1.) (перша формула третього розділу). Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів слід подавати безпосередньо під формулою у тій же послідовності, в якій вони подані у формулі. Значення кожного символу й числового коефіцієнта слід давати з нового рядка. Перший рядок пояснення починають зі слова «де» без двох крапок.

20. Рівняння і формули повинні бути відокремлені від тексту. Вище й нижче кожної формули треба залишати не менше одного вільного рядка. Якщо рівняння не можна помістити в один рядок, то його переносять після знака рівності (=) або після знаків плюс (+), мінус (-), множення (×) та ділення (:).

Приклад оформлення формул:

Розрахунок індексу Руф'є проводять за формулою (2.4):

$$IP = \frac{4 \times (ЧСС_1 + ЧСС_2 + ЧСС_3) - 200}{10} \quad (2.4),$$

де IP – індекс Руф'є;

ЧСС₁ – частота серцевих скорочень за 15 сек. у стані спокою;

ЧСС₂ – частота серцевих скорочень за перші 15 сек. першої хвилини відновлення;

ЧСС₃ – частота серцевих скорочень за останні 15 сек. першої хвилини відновлення.

21. Посилання на ілюстрації вказують порядковим номером ілюстрації, наприклад, рис. 1.2. Посилання на формули вказують порядковим номером формули в дужках, *наприклад*: «... у формулі (2.1)». На всі таблиці повинні бути посилання в тексті, при цьому слово «Таблиця» в тексті пишуть повністю, якщо таблиця не має номера, і скорочено – коли має номер, *наприклад*: «... у табл. 1.2».

22. Потрібно правильно оформлювати скорочення: кг, л, см, 15-й день (а не 15-ий), 30-х років (не 30-их), ХХ століття (не ХХ-е), рис. 3.2, табл. 2.2, ст. (століття), р. (рік), рр. (роки), обл., доц., проф.

23. Перелік прізвищ науковців у тексті слід подавати в алфавітному порядку, *наприклад*: «питання інтеграції змісту освіти вивчають В. І. Бондар, Т. В. Гладюк, В. Р. Ільченко, Ю. І. Мальований, О. Я. Савченко та ін.».

24. Цитати слід брати в лапки.

25. Посилання в тексті на літературні джерела слід зазначати порядковим номером за переліком посилань, виділяючи двома квадратними дужками [1, 10, 22], а при наведенні цитати – порядковим номером джерела із зазначенням сторінки [6, С. 29]. Увага! Розділові знаки (крапка, кома тощо) ставляться після квадратних дужок, а не перед ними.

26. Додатки розташовують в кінці наукової роботи. Заголовки додатків розміщуються посередині рядка і позначаються прописними літерами починаючи з першої великої (за винятком Г, Є, І, Ї, О, Ч, Ь), *наприклад*, «Додаток А». Далі, симетрично до тексту, друкується заголовок додатка. Нумерація таблиць та малюнків, розміщених у додатках, складається з букви додатку і номеру таблиці чи малюнку в ньому, *наприклад*, «Таблиця В.5» (п'ята таблиця додатку В), «Рис. А.2» (другий рисунок додатку А).

4. МОВА ТА СТИЛЬ НАПИСАННЯ НАУКОВОЇ РОБОТИ

Для наукового тексту характерним є смислова завершеність, цілісність і зв'язність. Виклад звичайно ведеться від третьої особи – про «Я» забувають, а говорять «МИ». Використовують:

- 1) послідовні роздуми: спочатку...; насамперед...; потім...; поперше...; по-друге...; отже...; таким чином...;
- 2) заперечення: проте, тимчасом, але, тоді як, аж ніяк;
- 3) причинно-наслідкові відношення: таким чином; тому; завдяки цьому; відповідно до цього; внаслідок цього; крім того; до того ж;
- 4) перехід від однієї думки до іншої: звернемося до...; раніше ніж перейти до...; розглянемо...; зупинимося на...; перейдемо до...; треба зупинитися на...; варто розглянути...;
- 5) результат, висновок: отже...; значить...; як висновок...; на закінчення зазначимо, що...; усе вище сказане дає змогу зробити висновок...; підсумовуючи...; слід сказати...;
- 6) стійкі словосполучення: навести результати; як показав аналіз, на підставі отриманих даних, підсумовуючи вище сказане; звідси випливає, що;
- 7) при посиланні на когось: за повідомленням...; на думку...; за даними...; варто погодитись з...; на нашу думку....

5. ПОЛІТИКА ЗАХИСТУ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Плагіат – це використання чужих слів, ідей, думок, результатів дослідження без належного посилання на їх автора. Плагіат є актом інтелектуальної крадіжки. Студентські атестаційні роботи з ознаками плагіату (списування, відсутність посилань чи переліку використаних літературних джерел, сайтів чи рефератів з мережі Інтернет тощо) не допускаються до захисту й автоматично призводять до отримання незадовільної оцінки. Посилання в тексті роботи на інформацію чи думки, запозичені з інших джерел (книги, журнали, статті, веб-сторінки, ілюстративні матеріали (графіки, малюнки, фотографії тощо), статистичні

дані, матеріали CD/DVD-дисків), є обов'язковими. Тексти атестаційних робіт перевіряються науковим керівником, членами ДЕК та навчально-методичним відділом університету на наявність плагіату.

6. ФОРМИ ПОДАННЯ АТЕСТАЦІЙНИХ РОБІТ

Курсові роботи подаються на кафедру, бакалаврські, дипломні і магістерські – до ДЕК (у друкованому вигляді, магістерські роботи – у переплетеному вигляді та на електронних носіях) тільки із дотриманням усіх необхідних вимог щодо оформлення робіт подібного гатунку.

7. УМОВИ ДОПУСКУ АТЕСТАЦІЙНИХ РОБІТ ДО ЗАХИСТУ У ДЕК

Атестаційна робота є підсумком підготовки з відповідного напрямку, виконується протягом двох останніх навчальних семестрів і захищається студентом по завершенню літньої екзаменаційної сесії за умови виконання ним в повному об'ємі навчального плану відповідного напрямку підготовки.

Атестаційна робота допускається до захисту у разі вчасного її подання до ДЕК і при наявності таких основних і супровідних документів:

1. Одного примірника роботи, підписаного автором, науковим керівником і завідувачем кафедри, при якій виконувалась робота.
2. Електронного варіанту роботи на CD-диску (у підписаному конверті із зазначенням прізвища та ініціалів студента, індексу групи, назви атестаційної роботи) для передачі до бібліотечного фонду університету.
3. Відгуку наукового керівника.
4. Рецензії провідного фахівця.
5. Подання голові державної екзаменаційної комісії щодо захисту дипломної проекту (роботи) (див. додаток Е).

8. ТЕРМІНИ ПОДАННЯ АТЕСТАЦІЙНИХ РОБІТ

На кафедрі

Робота може бути прийнятою до розгляду та оцінювання, якщо вона надійшла на кафедру у терміни, визначені кафедрою та завчасно повідомлені студентам. Усі атестаційні роботи, які надійшли після офіційно встановленого терміну, можуть бути прийняті тільки за спеціальним розпорядженням завідувача кафедри чи за умови встановлення додаткових термінів здачі, які визначаються кафедрою (рекомендований термін – за 10 днів до початку роботи ДЕК).

До ДЕК

Робота повинна бути подана не пізніше ніж за 2 доби до початку роботи державної екзаменаційної комісії. У випадку, якщо робота надійшла після офіційно встановленого терміну, студент складає кваліфікаційний іспит на загальних підставах. В окремих випадках робота може бути прийнятою до розгляду тільки за спеціальним розпорядженням декана факультету та за згодою голови ДЕК чи за умови встановлення додаткових термінів складання.

9. РЕЦЕНЗУВАННЯ АТЕСТАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Рецензування атестаційної роботи здійснюється науковим керівником та (окрім курсових робіт) рецензентом, який обирається з числа провідних фахівців факультету, університету та інших установ (за необхідності).

Відгук наукового керівника повинен:

- характеризувати актуальність теми, рівень виконання роботи, правильність і глибину викладення матеріалу теми;
- оцінювати ступінь самостійності студента при виконанні роботи, якість праці над нею;
- містити висновок про можливість допуску атестаційної роботи до захисту у ДЕК, *а не її оцінку у балах.*

Зовнішня рецензія провідного фахівця повинна містити:

- Підтвердження актуальності обраної теми, практичної значущості виконаної атестаційної роботи;

- характеристику повноти поставлених завдань щодо розкриття теми атестаційної роботи, відповідність змісту роботи до її завдань;
- висновки щодо використання в роботі сучасних методів дослідження, методичних підходів до вдосконалення об'єкта вивчення згідно з напрямками теми атестаційної роботи;
- оцінку конкретних пропозицій, рекомендацій, поданих в роботі, їх практичної значущості;
- відповідність висновків роботи до поставлених завдань;
- висновки щодо відповідності оформлення роботи до існуючих вимог;
- оцінку загальних вражень від атестаційної роботи (оформлення, стиль і грамотність викладення);
- висновок рецензента про відповідність якості виконаної атестаційної роботи до вимог, що висуваються до робіт такого ґатунку, висловлення наявних зауважень та пропозицій, вказівку на можливість допущення її до захисту.

10. ЗАХИСТ АТЕСТАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Готуючись до захисту атестаційної роботи, студент складає тези доповіді обсягом 5–6 сторінок. У них він повинен коротко обґрунтувати актуальність теми, розкрити завдання, методи, організацію та основні результати дослідження. Представляючи матеріали дослідження, студент повинен чітко володіти текстом.

До захисту атестаційної роботи студент також повинен підготувати мультимедійну презентацію у форматі Power Point на електронному носії, в якій розмістити ілюстративний матеріал (малюнки, таблиці, схеми тощо).

Мультимедійна презентація повинна бути контрастною, зручною для зорового сприйняття, і містити слайди з такими обов'язковими елементами:

- титульний слайд з назвою теми роботи; прізвища, імені та по-батькові виконавця; посади, наукового ступеня, вченого звання, прізвища, імені та по-батькові наукового керівника;

- слайд(и), де сформульовано мету і завдання роботи;
- слайд(и), де сформульовано об'єкт і предмет роботи;
- слайд(и) з основним ілюстративним матеріалом;
- слайд(и), де визначено наукову новизну і практичне значення роботи (за необхідністю);
- слайд(и) з висновками.

Захист атестаційної роботи проводиться відкрито (можлива присутність викладачів кафедри) при обов'язковій участі наукового керівника і в присутності студентів курсу чи академічної групи. Після доповіді (до 8-10 хв.) студент повинен чітко відповісти на поставлені запитання.

11. КРИТЕРІЇ ПІДСУМКОВОЇ ОЦІНКИ РОБОТИ

«Відмінно»

Робота: чітко визначено та обґрунтовано актуальність проблеми, об'єкт, предмет, мету і завдання дослідження, крім того, визначено такі характеристики, як наукова новизна одержаних результатів та їх практичне значення. Зміст викладеного матеріалу повною мірою відповідає структурній побудові роботи, розкрито сутність кожного структурного компонента. Вдало використано ілюстрації, схеми, таблиці та рисунки. Чітко сформульовано висновки. Обсяг роботи достатній. Автор володіє відповідним стилем викладу наукового матеріалу.

Захист: доповідь охоплює всі аспекти та напрями наукового дослідження, які наведено в атестаційній роботі (дипломній, магістерській) роботі. Мова доповідача є чіткою, не містить елементів позанаукової лексики. Доповідачем надано чіткі та ґрунтовні відповіді на всі поставлені запитання;

«Добре»

Робота: чітко визначено та обґрунтовано актуальність проблеми,

об'єкт, предмет, мету і завдання дослідження. Зміст роботи відповідає зазначеним характеристикам роботи. Допустимі зауваження щодо необхідності додаткового дослідження окремих аспектів проблеми в разі, якщо в роботі все ж таки існує логічно побудована структура викладеного матеріалу. Висновки сформульовано чітко. Автор володіє відповідним стилем викладання наукового матеріалу, але при цьому допустив декілька граматичних та пунктуаційних помилок.

Захист: доповідь охоплює всі аспекти та напрями проведеного наукового дослідження, у промові існують поодинокі лексичні та стилістичні помилки. Відповідь на окремі додаткові питання не досить чітка.

«Задовільно»

Робота: визначено актуальність проблеми, об'єкт, предмет; мета і завдання дослідження потребують корекції або доповнення. Зміст викладеного матеріалу потребує додаткового опрацювання, але в роботі присутня логічна побудова та закінченість думки автора щодо вивчення проблем дослідження. Висновки відповідають викладеному матеріалу. Наявні лексичні, стилістичні, граматичні та пунктуаційні помилки, але їх загальна кількість не перебільшує 2-х на сторінку.

Захист: доповідь не має системного характеру, викликає багато додаткових питань, на більшість із яких доповідач все-таки знаходить відповідь. Відповіді дещо відрізняються від думок, викладених у роботі.

«Незадовільно»

Доповідач погано володіє науковою термінологією, допускається в промові лексичних та стилістичних помилок.

Захист: доповідь не охоплює всього кола питань, які описані в роботі. На додаткові питання доповідач не знаходить відповіді, хоча вони розкриті в роботі. Думки доповідача суттєво відрізняються від викладених у курсовій роботі, що свідчить про несамостійність виконання роботи. Доповідач не володіє науковою термінологією, допускає в промові багато лексичних та стилістичних помилок.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Вісник Чернігівського національного педагогічного університету імені Т.Г. Шевченка [Текст]. Т. 2. Вип. 107. / Чернігівський національний педагогічний університет імені Т.Г. Шевченка; гол. ред. Носко М.О. – Чернігів: ЧНПУ, 2013. – 444 с. (Серія: Педагогічні науки. Фізичне виховання та спорт). – С. 201 – 204.
2. Наказ ВАК України від 26.01.2008 № 63 «Про внесення змін до переліків та форм документів, що використовуються при атестації наукових та науково-педагогічних працівників» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://uazakon.com/documents/date_3z/pg_gmw1xa.htm.
3. Наказ МОН України від 05.06.2013 № 683 «Про внесення змін до пункту 1 наказу Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 29 березня 2012 року № 384» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0965-13>.
4. Наказ МОН України від 29.03.2012 № 384 «Про затвердження форм документів з підготовки кадрів у вищих навчальних закладах I-IV рівнів акредитації» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0711-12>.
5. Носко М. О. Основи наукових досліджень у підготовці фахівця з фізичного виховання : Навчальний посібник для студентів спеціальності «Фізичне виховання» // М. О. Носко, І. А. Бріжата, С. В. Гаркуша. – К. : «МП Леся», 2012. – 236 с.
6. Положення про атестаційну роботу бакалавра / Л. М. Кузьомко, С. Г. Приймак, Л. Л. Лисенко та ін. – Чернігів, 2005. – 18 с.
7. Ротерс Т. Т. Курсова робота з теорії і методики фізичного виховання : Методичний посібник для студентів Інституту фізичного виховання і спорту / Т. Т. Ротерс. – Луганськ : Альма-матер, 2012. – 98 с.

ДОДАТКИ

Додаток А

А.1. Бланк завдання на атестаційну роботу бакалавра

Чернігівський національний педагогічний університет імені Т.Г.Шевченка
Факультет фізичного виховання

Кафедра _____

Освітньо-кваліфікаційний рівень бакалавр

Галузь знань 0102 «Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини»

Напрямок підготовки 6.010201 «Фізичне виховання»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри _____

“ ____ ” _____ 20__ року

ЗАВДАННЯ НА ДИПЛОМНУ РОБОТУ СТУДЕНТУ

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи _____

керівник роботи _____

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом вищого навчального закладу від “ ____ ” _____ 20__ року № _____

2. Строк подання студентом роботи _____

3. Вихідні дані до роботи (перелік обов'язкових першоджерел)

_____

_____

4. Зміст пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити)

_____

_____

_____

5. Перелік графічного матеріалу _____

6. Дата видачі завдання _____

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

(зворотний бік завдання для усіх атестаційних робіт, у т.ч. курсових)

№ з/п	Назва етапів роботи	Терміни виконання етапів роботи	Примітка
1	Вибір і обґрунтування теми	_____ семестр (вересень – жовтень)	
2	Вивчення літературних джерел з теми	_____ семестр (жовтень – грудень)	
3	Визначення завдань та методів дослідження	_____ семестр (листопад)	
4	Оволодіння методикою дослідження	_____ семестр (грудень)	
5	Організація та проведення дослідження	_____ семестр (листопад – грудень)	
6	Опрацювання та аналіз даних, отриманих у дослідженні	_____ семестр (лютий – березень)	
7	Написання і представлення для попереднього розгляду на кафедрі результатів роботи у вигляді розділів:		
	1) вступ і огляд літератури;	_____ семестр (грудень)	
	2) організація і методика дослідження;	_____ семестр (лютий)	
	3) результати дослідження разом з висновками і практичними рекомендаціями, списком використаних джерел і додатками	_____ семестр (березень)	
8	Оформлення роботи	_____ семестр (квітень)	
9	Представлення роботи на кафедрі для отримання дозволу на захист	_____ семестр (квітень) « » 20	
10	Подання роботи до ДЕК (окрім курсових робіт)	_____ семестр (квітень) « » 20	
11	Написання доповіді і підготовка презентації до захисту	_____ семестр (квітень – травень)	

Студент _____

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Керівник роботи _____

(підпис)

(прізвище та ініціали)

А.2. Бланк завдання на атестаційну роботу спеціаліста

Чернігівський національний педагогічний університет імені Т.Г.Шевченка
Факультет фізичного виховання

Кафедра _____

Освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліст

Напрямок підготовки 0102 «Фізичне виховання і спорт»

Спеціальність 7.01020101 «Фізичне виховання»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри _____

“ ___ ” _____ 20__ року

З А В Д А Н Н Я НА ДИПЛОМНУ РОБОТУ СТУДЕНТУ

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи _____

керівник роботи _____

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом вищого навчального закладу від “ ___ ” 20__ року №__

2. Строк подання студентом роботи _____

3. Вихідні дані до роботи (перелік обов'язкових першоджерел)

4. Зміст пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити)

5. Перелік графічного матеріалу _____

6. Дата видачі завдання _____

А.3. Бланк завдання на атестаційну роботу магістра

Чернігівський національний педагогічний університет імені Т.Г.Шевченка
Факультет фізичного виховання

Кафедра _____

Освітньо-кваліфікаційний рівень магістр

Напрямок підготовки 0102 «Фізичне виховання і спорт»

Спеціальність 8.01020101 «Фізичне виховання»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри _____

“ ____ ” _____ 20__ року

ЗАВДАННЯ НА ДИПЛОМНУ РОБОТУ СТУДЕНТУ

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи _____

керівник роботи _____

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом вишого навчального закладу від “ ____ ” _____ 20__ року № ____

2. Строк подання студентом роботи _____

3. Вихідні дані до роботи (перелік обов'язкових першоджерел)

4. Зміст пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити)

5. Перелік графічного матеріалу _____

6. Дата видачі завдання _____

Додаток Б

Зразок оформлення титульного аркуша атестаційних робіт (форма № Н-6.01)

ЧЕРНІГІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

імені Т.Г. ШЕВЧЕНКА

Факультет фізичного виховання

Кафедра _____

КУРСОВА РОБОТА

з (назва дисципліни)

на тему: **(НАЗВА ТЕМИ)**Студента (ки) _____ курсу _____ групи
напрям підготовки:

(3,4 курс) 6.010201 «Фізичне виховання»

(5, 5м курс) 0102 «Фізичне виховання і спорт»

спеціальність:

(5 курс) 7.01020101 «Фізичне виховання»

(5 м курс) 8.01020101 «Фізичне виховання»

спеціалізація:

(хореографія, фізичне виховання дітей
дошкільного віку, методика спортивно-
масової роботи, туристична робота)

ПІБ

Керівник – посада, науковий ступінь,
вчене звання, ПІБ

Національна шкала _____

Кількість балів: _____ Оцінка: ECTS _____

Члени комісії _____
(підпис) (прізвище та ініціали)_____
(підпис) (прізвище та ініціали)_____
(підпис) (прізвище та ініціали)

ЧЕРНІГІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені Т.Г. ШЕВЧЕНКА

Факультет фізичного виховання

Кафедра _____

Допустити до захисту

_____ завідувач кафедри

„___” _____ 20__ р.

БАКАЛАВРСЬКА РОБОТА

на тему: **(НАЗВА ТЕМИ)**

Студента (ки)   4   курсу _____ групи
напряму підготовки
6.010201 «Фізичне виховання»
спеціалізація (хореографія...)
ПІБ _____

Керівник – посада, науковий ступінь,
вчене звання, ПІБ _____

Національна шкала _____

Кількість балів: _____ Оцінка: ECTS _____

Члени комісії _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

_____
(підпис) (прізвище та ініціали)

_____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Чернігів – 20__ рік

ЧЕРНІГІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

імені Т.Г. ШЕВЧЕНКА

Факультет фізичного виховання

Кафедра _____

Допустити до захисту

_____ завідувач кафедри

„___” _____ 20__ р.

ДИПЛОМНА РОБОТА

на тему: (НАЗВА ТЕМИ)

Студента (ки) 5 курсу _____ групи

напряму підготовки

0102 «Фізичне виховання і спорт»

спеціальність

7.01020101 «Фізичне виховання»

ПІБ

Керівник – посада, науковий ступінь,
вчене звання, ПІБ

Національна шкала _____

Кількість балів: _____ Оцінка: ECTS _____

Члени комісії _____

(підпис) _____ (прізвище та ініціали)

(підпис) _____ (прізвище та ініціали)

(підпис) _____ (прізвище та ініціали)

Чернігів – 20__ рік

ЧЕРНІГІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені Т.Г. ШЕВЧЕНКА

Факультет фізичного виховання

Кафедра _____

Допустити до захисту

_____ завідувач кафедри

„____” _____ 20__ р.

МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА

на тему: **(НАЗВА ТЕМИ)**

Студента (ки) _____ курсу _____ групи
напряму підготовки
0102 «Фізичне виховання і спорт»
спеціальність
8.01020101 «Фізичне виховання»
ПІБ

Керівник – посада, науковий ступінь,
вчене звання, ПІБ

Національна шкала _____

Кількість балів: _____ Оцінка: ECTS _____

Члени комісії _____
(підпис) (прізвище та ініціали)
_____
(підпис) (прізвище та ініціали)
_____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Чернігів – 20__ рік

Додаток В

Приклад оформлення змісту атестаційної роботи

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ.....	3
ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. ФІЗІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	7
1.1. Морфофункціональні характеристики дітей молодшого шкільного віку.....	7
1.2. Стан здоров'я молодших школярів на сучасному етапі.....	15
Висновки до 1 розділу.....	25
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ.....	26
2.1. Методи дослідження.....	26
2.2. Організація дослідження.....	28
РОЗДІЛ 3. ОСОБЛИВОСТІ ФІЗІОЛОГІЧНИХ ХАРАКТЕРИСТИК УЧНІВ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ ПРОГІМНАЗІЇ І ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОЇ ШКОЛИ.....	31
3.1. Оцінка режиму дня учнів молодшого шкільного віку загальноосвітньої школи і прогімназії.....	31
3.1.1. Гігієнічна оцінка умов навчання в загальноосвітній школі і прогімназії.....	31
3.1.2. Оцінка зайнятості учнів молодшого шкільного віку загальноосвітньої школи і прогімназії протягом доби.....	39
3.2. Оцінка фізичного розвитку і психофізіологічних характеристик учнів молодшого шкільного віку загальноосвітньої школи і прогімназії.....	46
Висновки до 3 розділу.....	58
РОЗДІЛ 4. РОЗРОБКА І ОБГРУНТУВАННЯ КОМПЛЕКСУ	

ОЗДОРОВЧИХ ЗАХОДІВ І ОЦІНКА ЙОГО ВПЛИВУ НА ДИНАМІКУ ФІЗІОЛОГІЧНИХ ХАРАКТЕРИСТИК.....	60
4.1. Дослідження динаміки розумової працездатності учнів молодшого шкільного віку прогімназії на початку навчального року ...	60
4.2. Дослідження й оцінка впливу комплексу оздоровчих заходів на річну динаміку фізіологічних характеристик учнів молодшого шкільного віку.....	70
Висновки до 4 розділу.....	84
ВИСНОВКИ.....	85
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	87
ДОДАТКИ.....	97

Додаток Г

Приклад оформлення переліку умовних позначень

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ

АТ	Артеріальний тиск
ДС	Дихальна система
ЖЄЛ	Життєва ємність легень, мл
ЗРВ	Загально-розвиваючі вправи
ЗОШ	Загальноосвітня школа
ІР	Індекс Руф'є, ум.од.
ІХС	Ішемічна хвороба серця
КД	кистьова динамометрія
ЛФК	лікувальна фізична культура
МТ	Маса тіла, кг
СМГ	спеціальна медична група
СІ	Силовий індекс, кг
ССС	серцево-судинна система
ФР	Фізичний розвиток
ЦНС	центральна нервова система
ЧСС	частота серцевих скорочень, уд./хв.

Додаток Д

Приклад оформлення літератури у списку використаних джерел

Без автора:

1. Національна доктрина розвитку освіти України у XXI столітті [проект]. – К. : Вид-во «Шкільний світ», 2001. – 16 с.
2. Валеологічна освіта та виховання: сучасні підходи, доступність і шляхи їх розвитку в Україні: [зб. наук.-практ. статей / заг. ред. В. М. Оржеховської]. – К. : Магістр, 1999. – № 5. – 120 с.
3. Основы математической статистики : [учеб. пособие для ин-тов физ. культ.] / [ред. В. С. Иванов]. – М. : Физкультура и спорт, 1990. – 176 с.

Один автор:

1. Арцишевський Р. А. Світ і людина : [підруч. для 8 – 9 кл.] / Арцишевський Р. А. – К. : ВТФ “Перун”, 1997. – 448 с.
2. Бондар В. І. Дидактика / Володимир Іванович Бондар. – К. : Либідь, 2005. – 264 с.

Два автори:

1. Вашенко Л. С. Основи здоров'я : кн. для вчителя / Л. С. Вашенко, Т. Є. Бойченко. – К. : Генеза, 2005. – 240 с.
2. Язловецький В. С. Учням про здоров'я / В. С. Язловецький, О. В. Язловецька. – Кіровоград : РВЦ КДПУ імені Володимира Винниченка, 2000. – 212 с.

Три автори:

1. Воронцова Т. В. Основи здоров'я: [підруч. для 5-го класу загальноосв. навч. закладів] / Воронцова Т. В., Пономаренко В. С., Репік І. А. – К. : Алатон, 2005. – 176 с.
2. Максимова Н. Ю. Життя та здоров'я: [кн.-комент. до навч.

посібника з валеології для учнів 8 (9) кл. загальноосвіт. школи та вчителів] / Максимова Н. Ю., Мілютіна К. Л., Піскун В. М. – К. : „Знання”, 1998. – 144 с.

Чотири автори:

1. Нейропсихология индивидуальных различий : учеб. пособие / [Хомская Е. Д., Ефимова И. В., Будыка Е. В., Ениколопова Е. В.]. – М. : Российское педагогическое агентство, 1997. – 284 с.

2. Основи здоров'я : [підруч. для 3 кл.] / Н. М. Бібік, Т. Є. Бойченко, Н. С. Коваль, О. І. Манюк. – К. : Навч. книга, 2003. – 111 с.

П'ять і більше авторів:

1. Запрошуємо до діалогу: За проектом „Діалог” : навч. посіб. / [Н. О. Березіна, О. В. Вінда, М. М. Галябарник та ін.]. – К. : Богдана, 2003. – 128 с.

2. Нейробиология обучения и памяти / [А. С. Батуев, Г. А. Вартамян, У. Г. Гасанов и др. / отв. ред. П. В. Симонов]. – М. : Наука, 1990. – 192 с.

3. Неперервна професійна освіта: Філософія, педагогічні парадигми, прогноз / В. П. Андрущенко, І. А. Зязюн, В. Г. Кремень та ін.; За ред. В. Г. Кременя ; АПН України, Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України. – К. : Наукова думка, 2003. – 853 с. – С. 345–448.

4. Освітні технології: [навч.-метод. посіб.] / О. М. Пехота, А. З. Кіктенко, О. М. Любарська та ін. / ред. О. М. Пехота. – К. : А.С.К., 2004. – 256 с.

5. Педагогика : [учеб. пособие для студ. пед. ин-тов] / [Ю. К. Бабанский, В. А. Сластёнин, Н. А. Сорокин и др. / ред. Ю. К. Бабанский]. – [2-е изд., доп. и перераб.]. – М. : Просвещение, 1988. – 479 с.

Статті у збірниках, журналах:

1. Бабич В. І. Стан професійної підготовки майбутніх учителів

фізичного виховання до формування культури здоров'я школярів / В. І. Бабич // Проблеми освіти : [наук.-метод. зб]. – К. : Інститут інноваційних технологій і змісту освіти, 2006. – Вип. 48. – 223 с. – С. 213–217.

2. Бондар В. І. Термінологічний бум у педагогіці: методологічний аналіз / В. І. Бондар // Шлях освіти. – 2001. – № 4. – С. 7–10.

3. Бондар С. П. Компетентнісний підхід до шкільної освіти: мода сучасності чи необхідність? / С. П. Бондар, В. І. Бондар // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 17. Теорія і практика навчання та виховання : [зб. наук. праць]. – Вип. 3. – К. : вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2006. – 213 с. – С. 3–11.

4. Ващенко Л. Дидактичні засади формування системи біологічних знань старшокласників / Л. Ващенко, М. Гриньова, А. Берегова // Болонський процес: модернізація змісту природничої педагогічної освіти. – Полтава : АСМІ, 2005. – 356 с. – С. 194–196.

5. Носко М. О. Використання методів математичної статистики в педагогічних дослідженнях / М. О. Носко, Ю. А. Скрипченко, Б. В. Яковенко // Вісник Чернігівського державного педагогічного університету імені Т. Г. Шевченка. Серія: Педагогічні науки / Чернігівський державний педагогічний університет імені Т. Г. Шевченка. – Чернігів, 2005. – Вип. 30. – С. 167–169.

Матеріали конференцій:

1. Проблеми якості природничої педагогічної освіти : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. 25 – 26 травня 2006 р., м. Полтава / ред. М. В. Гриньова. – Полтава, 2006. – 356 с.

2. Мальований Ю. Формування образу природи на основі інтегрування предметів / Ю. Мальований // Проблеми якості природничої педагогічної освіти : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. 25 – 26 травня 2006 р., м. Полтава / ред. М. В. Гриньова. – Полтава, 2006. – 356 с. – С. 52–53.

Дисертації:

1. Васютіна Т. М. Пропедевтика природничих знань учнів 5-го класу загальноосвітньої школи: дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02 / Васютіна Тетяна Миколаївна. – К., 2003. – 223 с.
2. Демінська Л. О. Міжпредметні зв'язки у процесі професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури: дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Демінська Лариса Олексіївна. – Донецьк, 2004. – 245 с.
3. Сущенко Л. П. Теоретико-методологічні засади професійної підготовки майбутніх фахівців фізичного виховання та спорту у вищих навчальних закладах: дис. ... доктора пед. наук : 13.00.04 / Сущенко Людмила Петрівна. – К., 2003. – 650 с.

Автореферати дисертацій:

1. Васютіна Т. М. Пропедевтика природничих знань учнів 5-го класу загальноосвітньої школи : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.02 „Теорія і методика навчання біології” / Т. М. Васютіна. – К., 2003. – 20 с.

Словники:

1. Валеология: Словарь-справочник / [авт.-сост. Торохова Е. И.]. – М. : Флинта: Наука, 2002. – 344 с.
2. Психолого-педагогический словарь / [автор-составитель В. А. Межериков / ред. П. И. Пидкасистый]. – Ростов-на-Дону : Феникс, 1998. – 544 с.
3. Словник основних термінів і понять з превентивного виховання / Інститут проблем виховання АПН України; Лабораторія превентивного виховання / [уклад. В. М. Оржеховська, В. Є. Виноградова-Бондаренко; І. І. Доброскок та ін.]. – Переяслав-Хмельницький, 2003. – 68 с.

Багатотомний документ:

1. Подласый И. П. Педагогика: Новый курс : [учеб. для студ. высш. учеб. заведений] : в 2 кн. – М. : Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2001. – Кн. 1: Общие основы. Процесс обучения. – 576 с.

2. Петренко Н. З досвіду використання міжпредметних зв'язків при навчанні іноземної мови / Н. Петренко // Збірник наукових праць. Педагогічні науки. – Херсон, 2002. – Вип. 32. – Ч. 1. – С. 156–158.

Видання іноземною мовою:

1. Braus J. A. Environmental Education in the School. Creating a program that works / J. A. Braus, D. Wood. – Washington : Peace Corps, 1993. – 500 p.

2. Cortes P. The comprehensive school health challenge: promotion health through education / P. Cortes, K. Middleton. – Vol. 1, Santa Cruz, California. – 1994. – 544 p.

3. Lukyanova E. M. and other. Protection of Children's Health in the Ukrainian SSR / E. M. Lukyanova, Z. A. Shkiruak, O. M. Tsiborovsky. – K. : Zdorovua Publishers, 1986. – 120 p.

4. School health education and the role and training of teachers. – Strasburg : Council of Europe, 1989. – 41 p.

Електронні ресурси:

1. Басюк Н. А. Підготовка педагога до формування основ здорового способу життя молодших школярів [Електронний ресурс] / Н. А. Басюк // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. – 2007. – № 35. – С. 70–72. – Режим доступу :

<http://eprints.zu.edu.ua/2148/1/8.pdf>

2. Програми для загальноосвітніх навчальних закладів (12-тирічна школа): Основи здоров'я (5–9 кл.) [Електронний ресурс]. – К. : Перун, – 2005. – 41 с. – Режим доступу :

<http://www.perun.com.ua>

Додаток Е

Форма № Н-8.01

Чернігівський національний педагогічний університет імені Т.Г.Шевченка

**ПОДАННЯ
ГОЛОВІ ДЕРЖАВНОЇ ЕКЗАМЕНАЦІЙНОЇ КОМІСІЇ
ЩОДО ЗАХИСТУ ДИПЛОМНОГО(Ї) ПРОЕКТУ (РОБОТИ)**

Направляється студент _____ до захисту дипломного проекту (роботи)
(прізвище та ініціали)

за напрямом підготовки _____,
спеціальністю _____,
(шифр і назва спеціальності)

на тему: _____
(назва теми)

Дипломний проект (робота) і рецензія додаються.

Директор інституту, декан факультету, завідувач відділення _____
(підпис)**Довідка про успішність**

_____ за період навчання в інституті, на факультеті, у відділенні
(прізвище та ініціали студента)

_____ з 20__ року до 20__ року повністю
виконав навчальний план за напрямом підготовки, спеціальністю з таким розподілом
оцінок за:
національною шкалою: відмінно __%, добре __%, задовільно __%;
шкалою ЄКТС: А __%; В __%; С __%; D __%; E __%.

Секретар інституту, факультету (відділення) _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Висновок керівника дипломного проекту (роботи)

Студент(ка) _____

Керівник проекту (роботи) _____
(підпис)

“ ” _____ 20__ року

Висновок кафедри, циклової комісії про дипломний проект (роботу)Дипломний(у) проект (роботу) розглянуто. Студент(ка) _____
(прізвище та ініціали)

допускається до захисту цього(цієї) проекту (роботи) в Державній екзаменаційній комісії.
Завідувач кафедри, голова циклової комісії _____
(назва)

_____ (підпис) _____ (прізвище та ініціали)

“ ” _____ 20__ року.